

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlköázásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VI. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Márczius 4.

23. szám.

Egy kis statisztika.

Előttünk fekszik a földmivelésügyi m. kir. ministerium jelentése az 1900-ik évben kifejtett tevékenységéről, melyből minket természetesen az erdészetről szóló fejezet s annak is az a része érdekel leginkább, mely erdészeti vagy vadászati altiszti személyzettel foglalkozik. Sajnos, hogy a jelentés szűk keretében ezekre vonatkozólag nagyon keveset találunk, pedig sok mindenre vagyunk kíváncsiak.

A jelentés szerint Magyarország erdőterülete az 1900 év végén 13,050.837 katasztrális holdat foglalt el.

Ennek az erdőterületnek szakszerű el látására a statistika szerint összesen 11579 erdőőr van alkalmazva. kik közül az erdő-törvény 17 §-a alá eső erdőknél 6373, a magán erdőbirtokosok szolgálatában pedig 5206 állt szolgálatban az 1900 év végén. Átlagban jutott tehát egy-egy erdőőrrre 1127.5 katasztrális hold erdőterület. Az erdőőrzésnél ezen kívül segédkezett még 8504 erdőszolga s így az altiszti és szolgálai személyzet összes létszáma tehát 20083 volt. Az erdőszolgákat ugyan nem vehetjük tisztán csak az altiszti személyzet kíségitőjének, mert a mennyire a viszonyokat ismerjük, ezek tekintélyes része, legalább 10—20 százaléka, ha több nem, önállóan lát el véd-

kerületet, tehát tulajdonképen altiszti állást tölt be.

Mélyen elszomorító ennek a statisztikának az a része, mely arról számol be, hogy az erdőőrök közül hány a szakvizsgázott s hány nem tette ezt még le.

Ebből a következő szomorú tapasztalásra jutunk:

A 17. § alá eső erdőknél alkalmazott 6373 erdőőr közül a szakvizsgát letette 4022, szakvizsga hijával szűkölködik 2351 erdőőr, míg a magán uradalmak 5206 hatóságilag felesketett erdőőre közül csupán csak 282 birtszakvizsgai bizonyítvánnyal s így 4924 egyén nem tette még le a szakvizsgát, a szakvizsga nélkül alkalmazottak összes száma tehát 7275. Ha már most az egész 11575 létszámmal arányba hozzuk a szakvizsga nélküliek számát, könnyen kiszámíthatjuk, hogy ez a 60 százalékot túlhaladja.

Hát bizon ez fekete pontja és arányoldala ennek a statisztikának s nem találunk módot annak szépítésére, de még csak enyhítésére sem s fájdalom, nem teszi ezt a ministeri jelentése sem, hanem csak egyszerűen, minden megjegyés nélkül felsorolja a számokat, pedig erről nem csak lehetne, de kellene is sok mindenfélét mondani. Mondjunk el hát mi itt egyet-mást, támaszkodva szerzett bő tapasztalatainkra, a nélkül azonban, hogy magunkat csathatatlanoknak lenni vélnők.

Az 1879 évi XXXI. törvényezikk, t. i. az

erdőtörvény 37 §-ának c), pontja szóról szóra így hangzik:

„a 17 §-ban megnevezett birtokosok erdeiben e törvény kihirdetésétől számított 10 év letelte után kizárólag csak oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik a fenn elősorolt kélekeken felül bizonyítvánnyal képesek igazolni, hogy az erdőőri szakvizsgát a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által, a belügyi ministerrel egyetértőleg kiadandó utasítás szerint jó sikerrel kiállották.“

Az erdőtörvény köztudomás szerint nem 10, de már 20 évet meghaladó idő előtt lett kihirdetve s így méltán kérdezhetjük, hogy mi tulajdonképen az oka annak, hogy a fenntebb idézett törvényszakasznak még most sem lett érvény szerezve s még mindig lehetséges az, hogy a 17. § alá tartozó erdőknél alkalmazott erdőőrök közül mintegy 35 százalék nem bír a törvényben körvonalazott képesítéssel?

Szerény véleményünk szerint az országos törvények csak akkor felelnek meg hivatásuknak, ha azok betartása teljes szigorral végre lesz hajtva, mert különben nem egyebek azok holt betünél. A közoktatási törvény meghozatalakor például ki lett mondva az, hogy minden olyan tanító, ki három éven belül legalább türelhetőleg el nem sajátítja a hivatalos magyar nyelvet állását veszti s hogy ezakoknak, kiknek szükségük van rá lehetővé tegyék, a közoktatásügyi ministerium póttanfolyamokat nyitott, melyeken a megjelenő tanítók még 70

krajczár napidijban mint külön segélyben is részesültek. E soroknak írója a törvény életbe lépte után mintegy 4 évvel utazott egy tanítóval, ki cseh születésű letére egy bánáti tót luteránus egyháznak volt a tanítója s miután a magyar nyelv tudománya sehogy sem fért a fejébe, bizon elmozdította őt a tanfelügyelő az állástól. Ime, itt szigoruan s talán túlszigoruan is alkalmazták a törvényt.

Hát bizon az, a ki az erdőőri szakvizsgák ismert enyhe lefolyása mellett nem tiz, de még husz év alatt sem tudta letenni a vizsgát, alig áll az intelligenciának azon a fokán, melyel egy erdészeti altisztól méltán megkivánhatunk s minden lelkifurdalás nélkül elbocsátható oda, a hová tartozik, a kasza és kapa, vagy az ostor és az ökör farka mellé, mert nem méltó arra, hogy a képzett altisztek között helyet foglaljon s kiváltkép hogy más nálánál érdemesebb elől elhalássza az általa be nem tölthető állomást.

Itt csakugyan helyén való lenne a szigorú ellenőrzés és felügyelet s nem is ütköznék nagy nehézségekbe, mert egyszerűen a hatósági eskü letételénél lehetne megakadályozni azt, hogy a 17. § alá eső erdőknél ne alkalmaztassanak olyanok, kiket erre a törvény nem képesít.

Itt ellenvethetné valaki, hogy ninesen elég szakképzett emberünk s így az erdőtulajdonosok akkor, midőn a törvény ellenére

TÁRCSA.

A fenyőfa.

Irta: Krenedits Ferencz.

Télen, mikor a természetben minden sinylődik, pusztul és kihal: üde zöldjében látjuk pompázni a kimagasló büszke fenyőt; mindenütt nyomot hagy a tél halált osztó keze, csak rajta nem foghat ki, az ő lombjait nem tarolja le soha: nem sanyargatója, hanem ékes köntöse neki a zuzmara! Lombjai alatt fagyoskodó kis madárcák találnak menedéket, csicseregnek, ha kissé játszadoznék velük a csalfa napsugár, talán még vigadni is tudnának körülötte, épp úgy, mint azok a biborpalástba öltözött csodálatos kis keresztesőrüek, melyek szeretetről és boldogságról énekelve, az örökzöld fácskán tél közepén fészkelnek s ezen édes, meleg

otthonukból gondtalan örömmel gunyolják a fagyoskodó világot; nekik melegük van!

Télben csillogó meleg tavasz e balzsamos illatu fácska.

Áldott fája a világnak!

Szép otthona a madárnak . . .

Csoda-e tehát, ha az ember is vonzódik hozzá és ki akarva venni részét a természet öröméből, a világ legnagyobb ünnepén az otthonába viszi s gyermekei legfőbb öröme, fényözön között sok mindenféle ragyogással halmozza, tarka czukorral, ezüstdióval és aranyalmával tetézi s rácsalja a napot, holdat és csillagsugárt? Olyan ez a fácska, mintha a karácsonyest minden igézetes varázsa ráhalmozódott volna s mintha maga a hatalmas istenség szentelte volna meg örökzöld lombjait. Határtalan boldogság fogja el ilyenkor az ártatlan gyermeki szívet, olyan előtte, mikor meglátja, mintha az élet tündére a regeszerű örök üdvösség kapuja elé vezette volna. Az ártatlanság ezen édes örömeinek varáslata alatt még az idő

szakvizsga nélküli egyéneket alkalmaznak, kényszerhelyzetben vannak.

Ennek az ellenvetésnek homlokegyenest szemben állíthatjuk azt a tényt, hogy nem csak az egyszerűen szakvizsgázottak, de még az erdőőri szakiskola tanfolyamát is sikerrel végeztek százai más pályákon kénytelenek keresni boldogulásukat, mert ott, a hol előtanulmányaiknál fogva helyük lenne, hol tudásukat megfelelően értékesíthetnék, nincsen számukra hely. Ezek bizonyára nem hagynák ott azt a pályát, melyre szívük egész hevével teljes odaadással készültek, ha mód nyújtatnék nekik azon képességeiket érvényesíteni, miután pedig a tapasztalat szerint ez a mód nincs nekik megadva, csak két esetet lehet feltételeznünk, mely miatt még mindig olyan nagy tömegével a szakvizsga nélkülieknek találkozunk. Az egyik eset az lehet, hogy még a 17. § alá eső erdőknél is sok helyütt olyan hitvány az erdőőri fizetés, hogy abból megélni nem hogy egy családnak, de még egyes magános embernek sem lehet s így olyan, ki egyéb jövedelemre nem támaszkodhatik, nem vág-hat bele annak az elfoglalásába, hanem azt csak olyan teheti, ki ott helyben lakván, némi vagyonnal rendelkezik, vagy pedig valamely ipari foglalkozást űz, mely azután pótolja neki azt, a mire nem jut az erdőőri fizetésből.

A másik esetnek azt vehetnők, hogy a megürülő állásokról azok, kik ezekre pályázhatnának, nem tudnak semmit, mert nem

lesznek pályázatok hirdetve, vagy ha igen, akkor csak olyan helyen, mely nekik nem hozzáférhető.

(Folytatás következik.)

A madár-védelem.

A törvényhatóságok érdeklődését mutatja a szeretetteljes gond, a melylyel Darányi földmívelésügyi miniszternek a madár-védelem tárgyában kelt rendeletét minél jobban végrehajtani óhajtják, Beregmegye alispánja, Jobszky Gyula, a megye székhelyén csak minap hívott össze nagy értekezletet, melyen találkozott a beregmegyei társadalom minden osztálya. Az alispán az értekezletet megnyitó beszédében arra utalt, hogy e kormányrendeletet azokkal a szervekkel, melyek rendelkezésére állanak, jól és teljesen végrehajtani nem lehet. Nemcsak hatósági tények és eszközökön mulik a végrehajtás: a társadalomnak is össze kell fogni. Nevelni kell a társadalmat, hogy ezt a kérdést jelentősége szerint mérlegelje. Magyarország mezőgazdálkodásában 200 millió korona átlagos rovarkár van évente. A káros bogarak pusztítói pedig a madarak. Tudósok figyelték meg pl. a kék czinege életét, táplálkozását és megállapították, hogy éven át hat és fél millió rovarot eszik meg s ha azt vesszük tekintetbe, hogy 12—16 fiókát nevel átlag (mivel a kicsinyek kevesebbet essznek) 24 millióra tehetjük az elpusztított rovarok számát.

De ez csak az egyik haszon. A mezőgazdaságnak igen nagy haszna van abból is, hogy a természetnek a kedves dalosai a gyomnövények magvait folszedik s azzal is táplálkoznak. Micsoda nagy munka lenne földjeinken, ha ezek a meg nem becsült, sőt

gyors szárnyalása is csendesedni látszik, mintha csak tétovázva merne átrepülni a legfőbb földi boldogság küszöbén.

Vajjon mikor áradt ily mérhetlen üdvösség a fenyőre. Talán a mikor a madár-dalt és a virágillatot szeretni tanulta az ember s mikor kitalálta, hogy hogyan bírja télen is szobájába csalni a csillogó meleg tavaszt, a virágillatot és a madár-dalt? Ez a fácska lassan-lassan lerázogat lombjairól minden pogánykori emléket és teljesen a kis Jézus emlékfája lesz!

Alig sejti a mai kor gyermeke, hogy őseink mily régtől fogva kedves választottja a fenyőfa s hogy mily messzire kell visszamennünk a történelem fonálán, hogy az északi népeknek a fenyőfa iránt viseltetett mérhetlen tiszteletéről szólhassunk. Oly szent volt északon a fenyő, a milyen Athénben az olajfa, Rómában pedig a tölgy.

A nép fiait megváltozott lelkivilágából őseinek a kiválasztott fák iránt viseltetett véghetetlen szeretete tünedezni látszik; szokásai azonban még manap is

mindegyre árulói lesznek a régi idők eme kegyeletos érzésének. Az ókori északi népek, köztük a skandinávok és germánok, azon időszakban, midőn az év legrövidebb napja letűntével kezdtek kijönni a télből, annak öröme, hogy a Nap az „égi óriást” legyőzte, az istenek látogatását várva, házaik belsejét az „örök-zöld” fenyő galyaival díszíték és vallásos szertartások mellett a szabadba vonulva, az ujra támadó Nap jelképeül meggyújtottak egy fenyőfát, hogy pedig a jövő évi termés jó legyen, „almát és diót” dobáltak a tűzbe, mikoris azután az istenséget dicsőítő énekek és imák zengése mellett várták a fácska elhamvadását.

Ily fenyőfa-felgyújtási szokások a téli napfordulat idejére eső karácsony éjjelén, egyes népeknél még ma is divnak, a többek között Drezdában; de ily népszokásra hazánkban is találhatunk: a délmagyarországi „szerb” családapa karácsony este az erdőről tölgyfa-csemetét hoz és ezt tüzre téve, kíván családjának boldog karácsonyt és erőt, egészséget a jövő évre. A sárosmegyei tót családapa boróka-bokrot visz haza

üldözött munkások nem állanak szakadatlan segítségünkre . . .

A madár-védelem nemcsak a mezőgazdaság emi-
nens kérdése, a nagy közegészségügyi érdekek fűződ-
nek ahhoz, hogy a védelem tudata közösen átértett
szükséggé érlelődjék. És erre a köztudat nevelésére
az iskolához van hivatva. Tanítsuk meg az embert,
az önző embert, hogy, ha nincsen is meg benne a
szépérzés, emberi érzület, a saját jóvoltáért kimélje,
védje, oltalmazza az erdők és csalitok dalos lakóit.
Büntesse, tiltsa s ne engedje meg a madarászokat, a
lépezőket, a flaubertezőket, a parittyázókat. És szóljunk
a tiltó rendszabályok felállításával mellett a szívhez.
Ennek több fogantatja lesz. Ha mindenki megtudja,
hogy mit köszönhet a madaraknak, jobban meg-
becsülük. Legyen mindenkinek tudomása arról, mily
dőre és tudatlan, mikor e különben is pusztuló fajt
üldözi, irtja. S mily remek eszközünk van hozzá. A
Hermann Ottó mind nagyobb arányokban terjedő szép
könyve, melynek dicséretét csak nemrég a világhírű
ornitológus tollából olvastuk. A tudós, a poéta könyvét
a földmivelésügyi miniszter adta ki. És megküldi ingyen
papoknak, tanítóknak, a lélek és a szellem nevelőinek,
kiknek kezében van a jövő érzelm- és értelemvilága.

A bajor szép gyümölcsöskerteket tönkretette az,
hogy a Földközi-tengeren átkelő madárvilágot az olasz
déli nép milliószámra irtván, hozzájuk már nem jutott.
És Közép-Európában mindenütt megcsappant, kevesebb
lett a hasznos madár. Ennek egyik oka az, hogy a
költesükhöz, szaporodásukhoz szükséges föltételek vál-
toztak, kedvezőtlenekké váltak. A fészkeléshez szük-
séges fák száma a gondatlan irtás, a csalitok, bozótok
a mindinkább tért foglaló kultúra következtében meg-
kevesbedtek.

A mit tehát a kultúra elvont, a kultúrának kell
pótolni. A mint az ember átmegy Stájerbe, az Alpese-
k lejtőin a nagy osztrák madárvédő-egyesület madár-

házikóit látja. És látja azt is, mily aprólékos gond-
dal, mily szeretettel gondoskodnak a sanyarubb napokon a
madarak ételéről is. Mindenütt figyelmeztető táblák, a
szívhez szólva és ott visszhangot is keltve, hogy a
madarakat oltalmazza; s az Alpese-
k lejtőin minél
tovább megyünk, nyugat felé, a madárvédelem eszközei-
nek, jeleinek annál tömegesebb alkalmazására akadunk.
Türingiában már nemcsak a gyümölcsösök, de az egyes
sétányok fáira is alkalmaznak költőházikókat.

Nálunk is azok, a kiknek szívük van és ébren
tartják e kérdést, el fognak jutni oda, hogy az egész
országot áthalózó Madárvédő-Egyesületet szervezzenek.
Tavaly Győrme-
gyében volt ilyen, a megyére szóló
mozgalom. De nálunk még az érdeklődést kell föl-
kelteni és ezt zajtalanul, fényes sikerrel végzi a Hermann
Ottó könyve, És ez a beregme-
gyei értekezlet nyomán
is kitűnt, a hol lelkészek és tanítók voltak a leglel-
kesebb proselitái, hogy minél erősebb társadalmi
kötelék létesüljön a madárvédelem érdekében.

Szükséges az is, hogy az odvas fákat, ha csak
okvetlenül nem szükséges, nem kell kivágni. Hiszen
a madarak egy része faodukban fészkel; de a hol
nincs ilyen, a gazda készítsen költőházikót. Már néhány
gazdasági háziipari tanfolyamon készítenek is. Egyszerű,
olcsó az. Mindenki utána csinálhatja. A fő, hogy olyan
színre fessék, a milyen a fák kérge. Mert a madár
igen bizalmatlan; századokon áll, életét védve, a
pusztító emberekkel harcban. A kertgazda is okosan
teszi, ha a maga gyümölcsösében ilyen költőházikót
állít. Hiszen a madár nem megy messzire eledelt
keresni, ha azt a közelben is megtalálja.

Tanuljunk gyönyörködni e kedves állatokban.
Szabad életében, csattogó hangjában, fészkepítési
remekműveiben. Vegyük számba hasznát, szükséges-
ségét: tegyük kötelezővé, szívbeli tudattá, védelmüket,
megoltalmazásukat: ide tendál a földmivelésügyi
miniszternek rendelete is.

az erdőről és a szokásos karácsonyi jókívánatok mellett
ezt teszik tüzre; a legtöbb helyen manap már nincs
módjában a gazdának és nem is szabad eleven fácskát
hozni az erdőről, ilyenkor azután akként segítenek a
dolgon, hogy csak egy tölgyfa-tuskót tesz a családfő a
tüzre s az égő tuskóra azután éjfélkor ráüt egy bottal,
mondván: „Annyi Isten áldása szálljon a házamra, a
mennyi szikrát adott most e fa!” Manap már a dal-
matáknál is csak tölgyfa-tuskó jelképezi a régi idők
napforduló öröm-tüzét, ők azonban mielőtt tüzre teszik,
előbb babérlombokkal, olajággal és a szagos-rozmarin
szálaival diszítik fel a „karácsonyi tuskót”. A rómaiak-
nál is szokásban volt a téli napfordulat ideje körül a
galyak behozatala; ők ujév napján a ház csarnokát
diszíték zöld ágakkal. Minden családtagnak megvolt a
maga ága s a levelek számából és elhelyezkedéséből
még szerencsét, vagy szerencsétlenséget is jósoltak.

Milyen furcsán hangzik hitéletünk szent idején,
hogy a karácsonyfa épp úgy őskori pogányszokáson
alapszik, mint a milyenesen a manap már semmi

vallásos vonatkozással nem bíró májusfa: az egyiket
a téli napfordulóhoz, a másikat pedig a tavasz bevonu-
lásának örömeire állította a régi kor népe és bizony
volt rá idő, mikor ezen pogánykori szokások ellen is
épp úgy kikelt az egyház, a mint egyáltalán a pogány-
korban divó minden fatisztelet ellen s csakis akkor
kezdte türelmesen nézni a hivek karácsonyfáját, mikor
látta, hogy épp olybá veszik azt, mint a virágvasár-
napi szentelt barkát és az urnapi tölgyfalombot. Azt
mondja a biblia, hogy Krisztus születésének éjjelén az
angyalok serege örömeiket zengett, soha nem látott
csillag jelent meg az égen, langyos, tavaszi szellő
tamadt s felébresztve téli álmából a földet, virágdiszt
öltött az előbb még hótakart rét s kilombosodtak a
fák . . . méltó tehát, mondá az egyház, ha e szent
időben a hivek otthonukba viszik és kivilágítják a
remény örökzöld fácskáját, hogy e fényzőnben csillogó
lombsátor alatt épp oly glóriával köszönthessék a kis
Jézust, a milyennel őt a tavaszi popmát öltő természet
ölén az első karácsony-éjjelen örömeiket zengő
angyalok serege köszönté volt.

Most már meg van állapítva, melyek a mezőgazdaság hasznos és melyek káros állatai. Marad még a madarászónak elég mulatsága, a argadozók pusztítása, a más tojásait, fiokáit evő haszontalan madaraké. De okatlanul nem szabad üldözni válogatás nélkül az erdők dalosait.

Hasznos tudnivalók

Herevetésének javítása.

Herevetéseinket sokszor éri csapás. Gyakran megesik, hogy tartós szárazság miatt nem jól keltek ki a fűmagok, igen hézagos, foltos lesz a vetés; gyakran állati ellenségek, különösen az egér tesz sok kárt, minek folytán a feljavítása sokszor elkerülhetlenné lesz.

Ha az előző évben védőnövényekkel vetett here és fű félék nem jól keltek ki, legcélszerűbb eljárás még augusztus, szeptember havában utánvetéssel pótolni a hiányokat, feltéve, hogy ezen hónapokban a csapadék elegendő. Ha szeptember közepéig nem történhetett meg az utánvetés, akkor jobb azt tavasszal végezni, mert a fiatal növények csak akkor állhatnak ellen a téli hidegeknek, ha már némileg megerősödve mennek a télbe.

Mielőtt az utánvetést eszközölnők, a kérdéses táblát éles réti boronával jól meg kell járítani; ha eléggé szikkadt a föld, a mag elszórása után azt gyűrűs hengerrel tömjük össze.

Hézagos herevetések utánpótlására természetesen csak gyorsnövésű növényeket lehet célszerűen használni. Így a biborhere a vörös lóheretábla hézagainak utánvetésére kitűnően alkalmas. Hátrányos, hogy csak egy kaszálást ad, ezután kivész. Jobb talajokon sikerrel vethető az olasz perje, míg legelőre jobb az angol perje, mert hosszabb ideig tart. Kevesebb jobb talajokon vethető a rozsnok. A rozsnok közepesjő fű ugyan, de gyorsfejlődésű. Jó talajon ne használjuk a rozsnokot, hanem csakis a perjéket, mert az előbbi

korán köt magot s ha nem kaszálják idejében, kihulló magjával elgyomosítja a földet.

Jobb talajon utánvetésre tavasszal bükkönnyt is lehet használni, mely egy közepes kaszálást adhat.

Legcélszerűbb a magot rét- vagy tövisboronával alátrakálni és a boronálás után sima hengerrel a talajhoz nyomni, hogy előbb csirába jöhessen.

Főleg homokos talajon az esetben, ha a múlt évi védőnövényt nem trágyázzuk meg, igen célszerű lesz közepes kálfoszfat-trágyázással az utánvetés fejlődését elősegíteni.

Marhahizlalás zöldtakarmánnyal.

Zöldtakarmánnyal úgy hizlaljuk a marhát, hogy a zöldet bőségesen etetve, néhány kg. darát vagy kereskedelmi takarmányt is adunk még. A zöldtakarmánynak azonban gyengének kell lenni s ha puffasztó zöldet etetünk, akkor árpa vagy zabszalmával rázzuk össze, vagy mindkettőt megszeccsázva, utólagosan keverjük azokat össze. Abrakul a luczerna mellé csak árpa- vagy tengeridarát, a csalamádé mellé pedig fehérjében gazdag anyagokat is célszerű használni. Az abrak mennyiségét az állatok hizékonysága szerint szabjuk meg, úgy hogy a husosabb testű fiatal, vagyis hizékonnyabb anyaggal több abrakot etetünk, mint a kevésbé hizékonnyal. Előbbinél 1000 kg. élősúly után pl. a következő adagolás válhat be: 60 kg. luczerna, 6 kg. zabszalma s 8 kg. tengeridara, amiben 27.4 kg. szárazanyag, 2.6 kg. fehérje, 0.6 kg. zsir és 12.8 kg. szénhidrát, vagyis összesen 16.0 kg. emészthető szervesanyag foglaltatik, melyből 10.0 kg. a szálában van. Eleintén természetesen több luczernát kevesebb darát is etethetünk, de a hizlalás második felében nem tanácsos a darával a jó hizóknál takarékoskodni. A csalamádé etetése alkalmával a következő adagolást tartjuk a jobb hizók számára 1000 kg. élősúlyra megfelelőnek: 90 kg. csalamádé, 6 kg. luczernaszéna, 2 kg. repcefogácsa s 5 kg. tengeridara, amiben 26.4 kg. szárazanyag, 2.6 kg. fehérje, 0.7 kg. zsir és 13.6 kg. szénhidrát, vagyis összesen 16.9 kg. emészthető szervesanyag foglaltatik, melyből 12.1 kg. a szálában van. A rosszabb hizókkal magától értetődileg több zöldet s kevesebb abrakot etetünk. A

A hivek ábrándos lelki világát elfogja az áhítatás érzés és közülük sokan egész lelki meggyőződéssel regélik, hogy a csodák ideje még nem járt le, s különösen a kis Jézus születésének boldog órájában fog legjobban az ígézet, mikor is egy pillanatra az egész természet felüdül és ünnepi díszet ölt: rozmaring-illat tölti be a levegőt minden növény új hajtást ereszt, sőt némelyik még virágot is fakaszt; a fák lombdíszet öltönek, sok közülük, ki is virágozik, sőt az almafa még gyümölcsöt is terem, mert úgy mondják, ez e fa okozta az első ember pár romlását és csakis Krisztus születésének pillanatában szabadult a lombjaira nehezedező átok sulya alól. . . A tudós magister Johannes Praetorius és Ábrahám a Santa Clara, lipcei Ágoston-rendű barát predikációikban s az 1426-ban élt bambergi és würzburgi püspökök pedig leveleikben teljesen meggyőzik a hiveket a karácsony éjjelén történő csodák felől, sőt még megnevezik a helyeket is, a hol azok láthatók és megszerezhetők. A szent éjjelen nyíló jerichói rózsák mellett ezen egyházatyák is különösen az almafáról

tesznek említést s azt mondják, hogy, az ily fák egész esztendőn át levéltenül állanak, sőt még karácsony-este sem mutatnak hajtásokat: csak éjfélkor rügyeznek, virágzanak és reggelre pedig diónagyságu érett almákat teremnek.

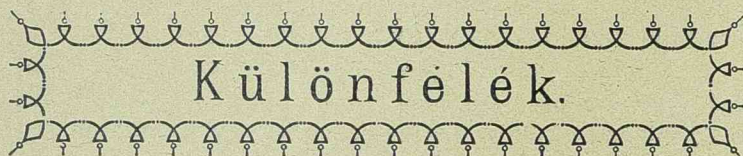
(Folytatás következik)

A plébános — nőülése.

Perigord plébánosa, amint a Gill Blas meséli — hosszú töprengés és lelki küzdelem után arra határozta magát, hogy bucsut fog venni a reverendától és — megnősül. Mentől merészebb volt a megteendő lépés, annál inkább érezte a hivatásához hűtelenné váló pap annak a szükségét, hogy elhatározását egyszerre jelentse ki, világosan mondja meg és mindegy kertetés, megkerülgetés nélkül váratlanul számoljon be azok előtt, akiknek beszámolóval tartozik. Kis ideig azért mégis halasztgatta a plébános a színvallásnak keserves pillanatát, végül azonban kitűzte magának az utolsó, visszavonhatatlanul utolsó terminust. Egy vöröfényes

meleg idő beálltával úgy óvjuk a hizókat a forróság s legyek ellen, hogy az etetés idejét kivéve mindig sötétben tartjuk az istálot s éjjelre kinyitjuk az ablakokat, mely esetben jól gyarapodva, kifizethetik az állatok a hizlalást.

(F. U.)

Különfélék.

A hullámok magassága. A háborgó óceán közepében az utas bizony nem gondol arra, hogy a hajóját fölkapdosó hullámok magasságát megmérje. Egy angol mérnöknek, Shield urnak erre is volt kedve s ideje. Az angol mérnökök intézetében fölolvastatott méréseiről, melynek meglepő eredménye az, hogy erős szélvészben a hullámok magassága több mint tizenkét métert tesz ki, sőt olyan hullámot is láttak már, melynek magassága tizenöt métert tett ki. Így nem lesz pusztá frázis többé, ha a regényírók házmagas hullámokról beszélnek.

Pusztító földrengetés. Schemacha orosz várost elpusztította a földrengés, 5000 ember életét vesztette és 30.000 embermaradt fedél nélkül. A földrengésről ujabban a következő részletek érkeztek:

A város tatár része, amely mintegy 4000 házból áll, romokban hever, amelyek alatt több mint 2000 mohamedán van eltemetve. Legtöbbnyire asszonyok és gyermekek pusztultak el. Az első két pusztító lökés csütörtök délután volt, abban az időben, amikor a mohamedánok fürdőszobáikban rituális mosásukat végezték. Tizenegy fürdőszobában átlag 42—42 személyt lálaltak halva többnyire asszonyok és gyermekek, akik közül csak nagyon kevés tudott megmenekülni. Az orosz-tatár iskolában a tanító és 11 gyermek pusztult el. Egy halottas háznál 59 sirató asszony lelte halálát. A város tatár részében mindenütt kétségbeesés és panasz uralodik. Mindenki attól fél, hogy a katasztrófa megismétlődik. Alig van épület, melynek romjai alatt halottak ne volnának. Schemacha környékén 34 falu pusztult el Maras falutól nyolc versztnyre a földrengés első napján hosszú nyílás támadt a földben, melyből szakadatlanul lángok törtek ki és láva ömlött ki. Ez a földrengés pusztító

hatását tekintve, minden előzőt fölülmult. Egy mosé, mely már 800 éve állott fenn a föld színéig romokban hever. Az orthodox templom kupolája is ledőlt. Az elpusztult örmények és oroszok száma nem nagy, de a tatár városrész teljesen elpusztult. Pétervárról érkezett jelentések szerint Schemacha városában a földrengések ismét megújultak. A romok alól eddig nagyon sok halott került felszínre 32 ember pedig súlyos sebekkel borítva. Szen falu közelében most nyílt meg a vulkán és erősen működik. A földrengés-sújtotta területben mintegy 5000 ember vesztette életét, 30.000 pedig az épületek elpusztulása folytán hajléktalanul maradt.

Meddig tart egy szempillantás? A multkoriban egy sok szabad idővel rendelkező matematikus kiszámította, hogy hány perc óta áll a világ, most meg egy német kutató azt kutatta ki, meddig tart egy szempillantás? Ha már annyi mindent kiszámítottak, hadd tudja meg ezt is az emberiség. A kiszámítás úgy történt, hogy egy derék, áldozatra kész férfi szempillája szélére egy darabka papirost ragasztottak és ennek a mozgását fotografálták. Az eredmény azt mutatja, hogy a szempilla roppant gyorsan mozog lefelé, de mielőtt lecsukódnék, szünet áll be a mozgásában. A szem kinyílásánál a szemhéj fölfelé való mozgása, a szempilla emelkedése már jóval lassabb. A szempilla mozgása a nem teljes lecsukódásáig 15 századrész másodpercig tart, a kinyitás időtartama 17 századrész másodperc. Egy egész szempillantás 0,4, tehát nem egész egy fél másodpercig tart. Ezt a munkát tehát elég gyorsan végzi az ember.

A hárompofonos korcsmáros. Oberikelsheimban, Németországban, a minapában halt meg egy korcsmáros, a kit három pofon tett a hazájában nagyon népszerűvé. A három pofont ő mérte ki a korcsmájában. Akkoriban történt a dolog, mikor egy Kullmann nevű ember Kissingenben meg akarta gyilkolni Bismarck herceget. Mikor a merénylet híre Oberikelsheimba eljutott, a jó ember korcsmájában egy vándorló mesterlegény iszogatót, a ki — a merénylet párája kelt és így nyilatkozott:

— Derék ember az a Kullmann! Az ő helyében én is azt tettem volna!

A derék korcsmáros erre szép nyugodtan oda-sétált a vedég elé és azután villámgyorsan három ha-

vasárnap délelőttjén dobogó szívvvel lépkedett a pap fölfelé a szószék lépcsőin, de mire az emelvényre fölért, akkor — nem megszűnt a bátorsága, hanem éppen ellenkezőleg megkétszereződött benne az akarat és szilárdság. Végignézett a hivein s így szólott:

— Kedves hiveim az Urban! Bucsuzni akarok tőletek. El kell válnunk egymástól. Az utolsó szent misét fogom ma olvasni előttetek. Amint befejeztem a mai napra rendelt vallási funkcióimat, azonnal meg fogom tenni a szükséges lépéseket arra nézve, amit egy idő óta tervezek és amit rövid idő multán megvalósítok. Kedves hiveim én arra határoztam el magamat, hogy . . . meg fogok nőszülni.

Roppant nagy volt a hivek megütközése, de a templom iránt érzett tisztelet és vallási kegyelet féken tartott bennük minden rendbontó hangulatot. Mikor azonban a misének vége volt s megindult a parasztok közt a tanácskozás, akkor mindinkább fokozódott a harci kedv. Ha nem is akarták megtámadni és bántalmazni a renegátot, de legalább arra határozták el magu-

kat a forrongó hivek, hogy keservessé teszik a plébánosra nézve az állapotot. Amint a szegény pap kilépett az utcára, mindig és rögtön akadt mellette egy kürtös, aki fujta, keservesen fujta a rémséges hangszerét s csöditette maga mellé a többi. Valahányszor a pap az utcán termett, ugyanannyiszor pokoli láрма támadt körüle. A szelid lelkű pap végre is megszokta a dolgot s egy ötlettel segített is a bajon. Kihirdette a faluban, hogy ha holnap újra csufot üz vele a falu népe, akkor ő erre a méltatlan támadásra visszavág. Visszavág pedig az által, hogy falragaszokon fogja közzétenni mindazoknak az asszonyoknak a neveit, akik — amint ő ezt a gyónásuk utján tudja — megcsalták a férjüket. — És az ötlet bevágott, a fenyegetés használt. Másnap néma csendben sétálhatott a plébános, a kürtösdemonstrációt az asszonyok — lefújták.

talmas pofont adott neki, úgy hogy az lefordult a székről. Mikor azután föltápáskodott, a korcsmáros — magyarázattal is szolgált.

— Az elsőt adtam ő felsége a császár nevében, a másodikat Bismarck herceg nevében, a harmadikat a magam nevében!

Többet a vendég nem is kért. Hanem a hárompofonos korcsmáros esetének híre bejárta egész Németországot.

A tropikus erdőkből. A gyarmatokkal bíró államok a gyarmatok természeti kincseit mindinkább kiaknázzák. A gyarmatok erdeinek fáját már régibb idő óta szállítják Európába, vagy legalább a gyarmatokbaa használják fel. Az utóbbi években a gyarmatok ilyen való kihasználása fokozottabb mérveket öltött, különösen pedig a forró égöv alatt álló gyarmatok fát keresik, kutatják. S hogy mily kincsekkel bírnak a gyarmatok ezeken a területeken, az abból a múlt évben megjelent jelentésből is kitűnik, mely a francia elefántcsont-part-vidék óriási erdeiről szól.

A franciák, angolok, németek vetélkedve kutatják, keresik, hogy gyarmataiknak melyik a legjobb fája. Egész légióját irtották ki a használható fáknak. Így az angolok Afrika keleti részén levő területükön mint az Erdészeti Lapokban olvassuk — az értékes Juniperus procera fajnak egy hatalmas erdejére bukkantak, amelyek különösen a hidépítésnél váltak be. Kelet-Indiából a kitűnő butorfiát szolgáltató satin-fát szállítják Angliába. Az Észak-amerikai Egyesült Államok déli részéből exportálják a dogwoodot és a persimmon fát, melyet Liverpoolba szállítanak nagy mennyiségben, ahol a szövőszékek vetéleit készítik belőlök. A wutung-fát évenként 100.000 márka értékben szállítják a déli kínai részekből Japánba, ahol a könnyű és illatos fából cipőtalpakat és szandálokat készítenek.

Tréfás birkozás halálos vége. Kohut Lajos birtokos a minap az alsó-sápi vadászterületén hajtó-vadászatot rendezett. Az első hajtás után a társaság a tisztáson ebédre ült össze, miközben Teknős István és Horváth András kocsisok birkoztak. Ez utóbbi bírók közben úgy vágta földhöz Teknőst, hogy az rögtön meghalt. A vadászat e miatt abba maradt s Horváth jelentkezett a csendőrségnél. A tréfa áldozata öt tagu családot hagyott hátra.

Megöszült az ijedségtől. A sallói pusztán történt a minap, hogy az egyik béresháznál este többen összejöttek a leányok tollat fosztáni. Mikor éjfél tájba haza akartak menni, egy béreslegény fehér lepedőbe bujva, nekik szaladt a sötétben. Erre a leányok szét-szaladtak, De egyik 18 éves béresleány az ijedségtől leroskadt. Ugy kellett haza vinni. Másnap a haja bal felől egészen megöszült, még a hóna alatt is fehér lett a szőr bal felől. Az ilyen ostoba eljárásoknak igen szomorú vége szokott lenni. Ez alkalomból is tanulhatna a nép gyermeke, hogy az ijesztgetés ilyen formája veszedelmes.

A egerész-ölyv vakmerősége. Egy felső-sziléziai főerdésznek a cselédje éppen a tyukok és kacsák etetésével volt elfoglalva, midőn egyszerre csak egy nagy madár villámgyorsan lecsap az egy gomolyagban összeszorult baromfira, s éppen a nagy kakasnak a hátába vágja a karmait. A cseléd sikoltó-zására s a szétrebbent baromfiak által előidéztet lármára, a főerdész mindjárt rosszat sejtett és fegyverét lekapva. kiszaladt a szobából. A hogy azonban a pitvarba ért, sajátságos kép tárult eléje. A megrémült kakas éktelenül lámázva, görnyedten nyargalt a hátán ülő ölyvvel egyenest a konyhába. Mire a főerdész a nyitott konyhába érkezett, az ölyv már annak rendje és módja

szerint kikezdte a kakast, mire a főerdész egy a kezébe akadt bottal ott a konyha kellő közepén verte agyon az ölyvet, a melynek karmai oly erősen be voltak furódva a kakas hátába, hogy még erőszakkal is alig lehetett onnan kihuzni. Persze a kakas is áldozata lett a támadásnak.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Kitűnő minőségű Erdészeti magvak

Kaphatók

FARAGÓ BÉLA

Magyar Fenyőmag Pergető Gyárában,
Zala-Egerszegen.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Czegléden

Unghváry László

300 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint borüzletének részletes árjegyzéke megjelent s ingyen és bérmentve küldetik. Saját termésű 2-szer fejtett kitűnő új bor ára 18 frttól felfelé. Hordóval szolgálhatok. Viszonteladók kerestetnek.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javítások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangú egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósága Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekínthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósága Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ŐRÁZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTÁLLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoria elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászáti képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.